

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 28 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kamień Śląski PLH160003 (Dz. Urz. Woj. Op., poz. 895) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu ustanowił plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kamień Śląski PLH160003, zwanego dalej obszarem Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000. Tryb dokonywania zmian w planie zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem”.

Zgodnie z § 6 rozporządzenia obejmuje on dokonanie następujących czynności:

- 1) ustalenie terenu objętego projektem planu zadań ochronnych oraz przedmiotów ochrony obszaru;
- 2) sformułowanie założeń do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych;
- 3) podanie do publicznej wiadomości informacji o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych;
- 4) identyfikację zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar;
- 5) sformułowanie projektu planu zadań ochronnych
- 6) uzgodnienie, o którym mowa w art. 28 ust. 6 ustawy.

Przy czym uzgodnienia, o którym mowa w art. 28 ust. 6 ustawy nie dokonuje się, gdyż przepis ten został uchylony (art. 1 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. Nr 224, poz. 1337).

Sporządzający projekt zmiany planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 9 ustawy) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 i ust. 9 ustawy).

Projekt zmiany planu zadań ochronnych oraz zmieniony plan zadań ochronnych może być zamieszczony w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.).

Projekt zmiany planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie - Dz. U. z 2022 r. poz. 135, z późn. zm.) i może być przedmiotem opiniowania przez regionalną radę ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy).

Od czasu ustanowienia w 2014 r. planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zmianie uległa granica przedmiotowego obszaru - zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2020/97 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia trzynastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2020 r. Nr 28, str. 144). Tym samym w niniejszym akcie prawnym dokonano aktualizacji opisu granic i mapy obszaru Natura 2000 (załącznik nr 1 i załącznik nr 2 do zmienianego zarządzenia).

Ponadto od czasu ustanowienia w 2014 r. planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 za jego nowy przedmiot ochrony uznano murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea* (siedlisko oznaczone kodem 6210). Natomiast w odniesieniu do łąk środkowoeuropejskiego (siedlisko oznaczone kodem 6170) stwierdzono, że zarówno niewielka powierzchnia siedliska jak i jego mała reprezentatywność nie kwalifikują go do dalszego uznawania za przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. W związku z powyższym zmieniono jego Standardowy Formularz Danych poprzez obniżenie oceny reprezentatywności siedliska na D. W przypadku czerwończyka nieparka nie potwierdzono występowania gatunku i jego siedlisk w obszarze Natura 2000. Wcześniej jego za przedmiot ochrony było wynikiem pierwotnego błędu naukowego popełnionego w trakcie sporządzania dokumentacji obszaru Natura 2000, na etapie jego wyznaczenia. Informacja o występowaniu gatunku w obszarze Natura 2000 została usunięta ze Standardowego Formularza Danych.

W związku z uznaniem siedliska 6210 za nowy przedmiot ochrony zaszła potrzeba zmiany planu zadań ochronnych w zakresie identyfikacji zagrożeń i zaplanowanych działań ochronnych w odniesieniu do tego siedliska przyrodniczego (załącznik nr 3 i załącznik nr 5 do niniejszego zarządzenia). Płaty ww. siedliska stanowią równocześnie siedlisko susza moręgowanego. Przyjęto więc, że zagrożenia zidentyfikowane w odniesieniu do siedlisk tego gatunku będą oddziaływać również na stan ochrony siedliska 6210. W związku z tym działania ochronne z zakresu ochrony czynnej siedliska susza moręgowanego, wykonywane w obrębie płatów siedliska 6210, zapobiegają zagrożeniom i zapewnią realizację celów działań ochronnych przewidzianych w odniesieniu do obu ww. przedmiotów ochrony.

Zgodnie z opracowanymi założeniami zmiana zapisów planu zadań ochronnych dotyczy, poza zmianami opisanymi powyżej, również aktualizacji celów działań ochronnych dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 poprzez zmianę brzmienia załącznika nr 4 do ww. zarządzenia. Zmiana ta wynika z potrzeby zapewnienia ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla zachowania których wyznaczono przedmiotowy obszar, prowadzącej do utrzymania lub polepszenia stanu ich ochrony, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu.

Cele działań ochronnych określono biorąc pod uwagę zidentyfikowane zagrożenia i zestawy wskaźników stanu ochrony, opisane w metodyce przygotowanej na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Analizę zasadności przyjętych celów działań ochronnych przedstawia poniższa tabela.

Parametr/ wskaźnik stanu ochrony	Cel działań ochronnych	Uzasadnienie przyjętego celu
6210 Murawy kserotermiczne <i>Festuco-Brometea</i>		
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni 6 ha siedliska.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2013)
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze występowania co najmniej 2 gatunków charakterystycznych dla siedliska, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6210 (2010) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2013) gatunkami typowymi dla muraw kserotermicznych w obszarze są: <i>Clinopodium vulgare</i> i <i>Gentiana cruciata</i> . Stan z 2013 r. należy traktować jako referencyjny.
Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze braku gatunków inwazyjnych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6210 (2010).
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze braku ekspansywnych roślin zielnych,	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6210 (2010).

	ewentualnie obecność jednego gatunku występującego pojedynczo, tj. oceny FV.	
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze pokrycia drzew i krzewów poniżej 10 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6210 (2010).
Liczba gatunków storczykowatych	W obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze brak jest gatunków storczykowatych, tj. ocena U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6210 (2010) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2013) w płatach siedliska w obszarze nie występują storczyki i stan ten należy traktować jako referencyjny.
Zachowanie strefy ekotonowej	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze częściowego graniczenia płatów siedliska ze zbiorowiskami antropogenicznymi, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6210 (2010) uwzględniając lokalne uwarunkowania związanej ze strukturą użytkowania gruntów.
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadawalającym (U1).	W płatach siedliska w obszarze występuje niewiele gatunków charakterystycznych i nie występują gatunki storczykowatych. Stan obecny będzie traktowany jako referencyjny.
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)		
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni 154 ha siedliska.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2013)
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze braku fragmentacji, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6510 (2012).
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze występowania co najmniej 4 gatunków typowych dla siedliska, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6510 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania (wyniki monitoringu stanu ochrony z 2018 r.). Gatunkami typowymi dla siedliska w obszarze są: <i>Rumex thyrsiflorus</i> , <i>Galium mollugo</i> , <i>Arrhenatherum elatius</i> , <i>Knautia arvensis</i> , <i>Tragopogon orientalis</i> .
Gatunki dominujące	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze braku gatunków panujących lub status dominanta osiągają gatunki charakterystyczne dla siedliska, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6510 (2012).
Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze braku gatunków inwazyjnych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6510 (2012).
Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Osiągnięcie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze braku gatunków ekspansywnych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6510 (2012).
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze pokrycia krzewów i podrostów drzew mniejszego niż 1 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6510 (2012).
Udział dobrze zachowanych	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6510 (2012).

płatów siedliska	obszarze płatów siedliska dobrze zachowanych, stanowiących nie mniej niż 80 % powierzchni transektu, tj. oceny FV.	
Wojłok (martwa materia organiczna)	Utrzymanie w obrębie 100 % powierzchni siedliska w obszarze grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej odkładającej się ponad poziomem próchnicznym mniejszej niż 2 cm, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 6510 (2012).
Ogólny cel ochrony	Osiągnięcie właściwego stanu (FV).	
1335 Suseł moregowany <i>Spermophilus citellus</i>		
Liczebność	Utrzymanie liczebności na poziomie ponad 300 osobników, przy czym liczebność nie powinna zmniejszyć się o więcej niż 30 %, a w stosunku do maksymalnej liczebności zanotowanej w ramach monitoringu – o więcej niż 1 stopień, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2015).
Powierzchnia zasiedlona	Utrzymanie zasiedlenia poniżej 20% potencjalnego stanowiska, ale powyżej 50 % maksymalnego zasięgu obserwowanego na stanowisku, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania (wyniki monitoringu stanu ochrony z 2018 r.). W sytuacji gdy obecny sposób gospodarowania w obrębie siedlisk gatunku w obszarze utrzymuje właściwy stan siedliska, ocena wskaźnika <i>powierzchnia zasiedlona</i> będzie uzależniona od naturalnych procesów populacyjnych, na które trudno dodatkowo oddziaływać. Stąd za cel przyjęto przynajmniej utrzymanie obecnej oceny (nie wykluczając możliwości jej poprawy na skutek zachodzenia naturalnych procesów).
Powierzchnia potencjalnego stanowiska	Utrzymanie powierzchni potencjalnego stanowiska większej niż 25 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2015).
Stan murawy potencjalnego stanowiska	Utrzymanie co najmniej dwukrotnego w roku wykaszania lub wypasu na ponad 75 % powierzchni potencjalnego siedliska gatunku, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania, tj. obecny sposób gospodarowania w obrębie siedlisk gatunku.
Zarastanie przez drzewa i krzewy	Utrzymanie braku drzew i krzewów na powierzchni potencjalnego siedliska, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania.

Przystępując do prac nad projektem zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia, podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu zmiany planu i możliwości zapoznania się z założeniami do sporządzenia tegoż projektu. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty, tj. wywieszono w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu od 25.03.2022 r. do 29.04.2022 r., umieszczono na stronie BIP

RDOŚ w Opolu 25.03.2022 r. oraz opublikowano w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym, tj. 25.03.2022 r. w opolskim wydaniu Gazety Wyborczej).

Realizując obowiązek wynikający z przepisu art. 28 ust. 3 ustawy, projekt zarządzenia został przekazany przy piśmie nr WPN.6320.8.2022.AK z 15.06.2022 r. zidentyfikowanym zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy, zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w procesie przygotowania niniejszego planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu poinformował o przystąpieniu do sporządzenia projektu zmiany planu zadań ochronnych i o jego przedmiocie, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, w tym projektem niniejszego zarządzenia oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu, a także o miejscu, sposobie i terminie wnoszenia uwag i wniosków do powyższego projektu oraz o organie właściwym do ich rozpatrzenia. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu od 07.10.2022 r. do 28.10.2022 r.), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu w dniu 07.10.2022 r. i opublikowano w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym, tj. w opolskim wydaniu Gazety Wyborczej w dniu 07.10.2022 r.

Wypracowany projekt zmiany planu zadań ochronnych ujęto w publicznie dostępnym wykazie danych (ekoportal).

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie złożono uwag i wniosków.

Zagadnienia dotyczące procesu zmian celów działań ochronnych w ustanowionych planach zadań ochronnych dla opolskich obszarów Natura 2000 były przedmiotem obrad Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Opolu, na posiedzeniu 20 maja 2022 r.

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Opolskiego (pismo nr IN.III.710.19.2022.PW z 18.11.2022 r.

Niniejszym akt prawny nie pociąga za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.